

Čís. 17011.

Dlužník je nezpůsobilý platiti (§ 69, odst. 1, konk. ř.), když nemá pohotově platební podmínky, aby dostál všem splatným závazkům, na jejichž zaplacení osobní věřitelé naléhají a když nemá ani jistoty, že by si mohl opatřiti v dohledné době potřebné platební prostředky; nerozhoduje ani, že dlužník za takového stavu některým z nich platil, ani že někteří věřitelé poshověli dlužníku v placení spokojivše se zajištěním na nemovitostech dlužníkových, ani že jiní osobní věřitelé jsou zajištěni v dobrém pořadí na uvedených nemovitostech.

(Rozh. ze dne 8. července 1938, R I 876/38.)

Konkursní soud prohlásil k návrhu Otakara S. pro pohledávku 15.846 Kč 40 h s přísl. konkurs na jmění dlužnice Františky U. v Ch. v podstatě proto, že dlužnice, která uznala onu pohledávku za správnou a jest stíhána četnými exekucemi, není s to, aby platila. Rekursní soud zamítl k rekursům dlužnice a některých konkursních věřitelů návrh na prohlášení konkursu. Důvody: Navrhovatele Otakara S. jest pokládati za konkursního věřitele. Konkursním věřitelem jest každý oprávněný, který má proti úpadkyni osobní pohledávku peněžitou nebo takovou, kterou lze převést na plnění peněžitě (§§ 3, odst. 3, 15, 69 konk. ř.), a osvědčí platební neschopnost úpadce. Konkursním věřitelem není pouze věřitel oddělný v užším slova smyslu, t. j. věřitel, jenž není zároveň osobním věřitelem úpadkyně (§ 51, odst. 3, konk. ř.). Navrhovatel má však proti úpadkyni osobní pohledávku z rozsudku krajského soudu v M. ze dne 8. listopadu 1934, Ck IIIa 49/34, a je proto konkursním věřitelem. Jest bezvýznamné, že snad jest jeho pohledávka zajištěna na nemovitostech dlužnice ve výhodném pořadí. Pohledávka navrhovatelova byla též uznána. Jest tudíž osvědčena jednak legitimace Otakara S. k návrhu, jednak pohledávka osobní (§ 69 konk. ř.). Jde tedy jen o otázku, zda dlužnice jest neschopna placení, či zda u ní jde pouze o přechodné váznutí platů, jak dlužnice namítá, tvrdíc, že se stala neschopnou k placení následkem hospodářské krise, a že tím se její pohledávky staly těžko vymahatelnými, takže sama nemohla včas plniti vlastní závazky. Jako dovolenou novotu podle § 192, odst. 1, konk. ř. uvádí, že podle možnosti své dluhy splácí a že zaplatila v době od 28. září 1937 do 13. ledna 1938 celkem 73.470 Kč 75 h, jak bylo osvědčeno výpisem z pokladní knihy. Z toho jest zřejmé, že dlužnice své dluhy splácí, že nejde u ní o zřejmou nemožnost závazky splniti, nýbrž o přechodné váznutí platů, zejména když dříve pohledávky navrhovatelovy splácela. Její platební neschopnost není tudíž všeobecná, neboť odečtou-li se běžná vydání spojená s udržováním podniku, byla zaplácena značná částka na dluhy. Mimo to jest z obsahu spisů zřejmé,

že dlužnice zahájila akci k uspokojení věřitelů prodejem svých nemovitostí z volné ruky.

N e j v y š š í s o u d obnovil usnesení soudu první stolice.

D ů v o d y:

Dlužník není s to, aby platil (§ 69, odst. 1, konk. ř. č. 64/1931 Sb. z. a n.), když nemá pohotově platební prostředky, aby dostal všem splatným závazkům, na jejichž zaplacení věřitelé naléhají, a když nemá ani jistoty, že by si mohl opatřit aspoň v dohledné době potřebné platební prostředky. Platí-li dlužník za takového stavu jen některým osobním věřitelům, poněvadž na ostatní věřitele se mu nedostává hotových platebních prostředků, není tím již vyvrácena jeho neschopnost placení. Ani zahájená sanační akce dlužníka nevede sama o sobě k jinému závěru, poněvadž jednak není zákonnou překážkou vyhlášení konkursu, jednak může rozhodovati jen účel, obsah a nadějná úspěšnost sanační akce o otázce, zda přes nedostatek hotových platebních prostředků jest dlužník s to, aby se tu aspoň v dohledné době postaral o prostředky k zaplacení všech pohledávek osobních věřitelů.

V souzeném případě jest osvědčeno zájemním protokolem okresního soudu v Ch. E VI 2754/36, že svršky zabavené pro vymáhané pohledávky 14.500 Kč byly prodány v dražbě dne 28. června 1937 za 1.000 Kč a že jiné exekuce na nemovité věci zůstaly marné. Zástupce dlužnice uvedl, že všechny svršky jsou zabaveny firmou »K.«. Odhadní cena nemovitostí dlužnice nebyla ani přibližně zjištěna. Dlužnice sice tvrdila v dopise zaslaném Otakaru S. ze dne 31. prosince 1936, že nemovitosti se zařízením továrny jsou odhadovány na 1.000.000 Kč, avšak její informovaní zástupci udali při výsledku dne 23. září 1937, že nemovitosti jsou předluženy. Podle knihovního lustra ze dne 19. září 1937 činily tedy knihovní dluhy 584.377 Kč 25 h. Doznali-li zástupci dlužnice předluženost nemovitostí, což potvrdil ostatně i městský úřad v Ch. ve zprávě ze dne 4. října 1937, a uvedli-li zástupci dlužnice při výsledku dne 23. září 1937, že není žádného konkursního jmění, které by stačilo na úhradu útrat konkursního řízení, není pochyby, že dlužnice není s to, aby platila.

Ten závěr není vyvrácen ani výpisem z pokladní knihy, dlužnicí předloženým v dodatečném podání ke konkursu, podle něhož zaplatila v době od 1. října 1937 až do vyhlášení konkursu prvním soudem ze dne 13. ledna 1938 různým věřitelům 73.470 Kč 75 h. K té skutečnosti lze sice přihlížeti, poněvadž dodatek byl podán ještě v rekursní lhůtě 15denní (edikt vyvěšen 2. ledna 1938, dodatek došel na soud 27. ledna 1938), stanovené v § 192, odst. 1, konk. ř.; však Otakaru S. nezaplatila nic, jak i zástupce dlužnice připustil ve svém výsledku ze dne 9. února

1938, č. j. Kv 2/38-16. Není tím proto vyvráceno, že dlužnice není s to, aby platila v š e m věřitelům, a plyne z toho, že nejde jen o váznutí v placení.

Ani sanační akce dlužnicí zahájená nevyvrátila tento závěr. Dlužnice zahájila tuto akci dne 31. prosince 1936. V podstatě záležela sanační akce v tom, že dlužnice slibovala, že si opatří hypotekární zápůjčku, a než se tak stane, nabízela svým osobním věřitelům posečkání s placením za současného knihovního zajištění v pořadu poznámky ze dne 5. prosince 1936 za zamýšlenou pohledávku 300.000 Kč (položky C 24 vl. č. 1732, položky č. 14 vl. 1731, C 20 vl. č. 1473 kat. území Ch. a položky C 4 vl. č. 492 kat. území S.). Opatření hypotekární zápůjčky se nezdařilo a Otakar S. na návrh dlužnice vůbec nepřistoupil. Dlužnice pak vložila v pořadí oné poznámky zástavní právo pro pohledávky oněch věřitelů, kteří na její návrh přistoupili, a to pro pohledávku firmy W. 60.000 Kč a podle dlužního úpisu ze dne 20. října 1937 pro úhrnné pohledávky 62.325 Kč 90 h a podle dlužního úpisu ze dne 22. října 1937 v další částce 43.280 Kč (C 26, 35, 36 vl. č. 1732, C 16, 23, 24 vl. č. 1731, C 22, 30 kat. území Ch.). Jest bezvýznamné, že pohledávka firmy W. vznikla až po skončení vyrovnání. Stačí, že dlužnice nemohla zaplatiti ani pohledávku nepatřící do vyrovnání, ani vyrovnací kvotu ostatním věřitelům, neboť z toho nic jiného neplyne, než že dlužnice nemá hotových prostředků k jejich zaplacení a že si je ani opatřiti nemůže. Nepřistoupil-li Otakar S. na sanační návrh dlužnice, nelze ho k tomu nutit (§§ 1413, 1414 obč. zák.). Ani naděje, že by nevyhlášením konkursu nabyla dlužnice sanační akcí způsobilosti k zaplacení všech osobních pohledávek v přiměřeně blízké době, se nesplnila, když se jí to od zahájení sanační akce z 31. prosince 1936, tedy ani do roka, nezdařilo a když v té době nedošlo ani k nabídce slibované dlužnicí na výhodný prodej jejích nemovitostí z volné ruky za přispění jejích příbuzných. Není ani důvodů pro závěr, že by dlužnice byla s to, aby v dohledné době plně uspokojila své osobní věřitele z výtěžků provozu svého podniku, kdyby jí byl provoz ponechán, neboť její informování zástupci sami uvedli, že její předlužení vzniklo následkem hospodářské krise a následkem toho, že se její pohledávky staly těžce vymožitelné. Na příznivější změnu v té příčině za nynější doby nelze z ničeho souditi.

I oddělní věřitelé, kterým přísluší zároveň osobní nárok proti úpadci, jsou konkursními věřiteli (§ 51, odst. 3, konk. ř.) a jsou oprávněni k návrhu na vyhlášení konkursu na jmění osobního dlužníka, jak případně odůvodnil rekursní soud.

Je proto bezdůvodné, že snad osobní pohledávka Otakara S. jest zajištěna v dobrém pořadí na nemovitostech dlužnice, a není proto ani potřebí zabývat se otázkou, zda soudcovské zástavní právo Otakara S. pro pohledávku 15.856 Kč 40 h v původním pořadí (vl. č. 1473 kat. území Ch. pol. C 11 a 13) zaniklo podle § 14 vyr. ř.